



## Alfred Janc

1951–2021

Profesor Alfred Janc był zasłużonym ekonomistą, wybitnym specjalistą w dziedzinie bankowości, finansów, audytu, polityki gospodarczej i pieniężnej oraz rynków finansowych, związanym z ponad 30-letnią transformacją sektora bankowego w Polsce. Urodził się 27 sierpnia 1951 roku w Olsztynie w rodzinie Stanisława i Elidy Janc. Ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie. W latach 1969–1974 studiował w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu na Wydziale Handlowo-Towaroznawczym i uzyskał tytuł magistra w zakresie ekonomiki handlu zagranicznego. Po studiach pracował jako asystent w Instytucie Planowania WSE. W 1980 roku obronił pracę doktorską zatytułowaną *Prognozowanie cen światowych dla potrzeb krajów RWPG*. Promotorem dysertacji był prof. Marian Guzek. Po uzyskaniu stopnia doktora w latach 1980–1989 zajmował stanowisko adiunkta w Katedrze Polityki Gospodarczej i Planowania Rozwoju, a następnie, od 1991 roku, w Katedrze Bankowości i Ubezpieczeń. W okresie stanu wojennego wyjechał za granicę. Do Polski wrócił w 1992 roku. W latach 1981–1983 odbywał staż w University of Bradford jako Visiting Research Fellow w Project Planning Centre (z tego okresu pochodzi kilka publikacji Profesora), a w kolejnych latach pobyty studyjne także na innych uczelniach w Wielkiej Brytanii (Brighton, Londyn, Oksford, Leeds). Po doktoracie zainteresowania naukowe Profesora Alfreda Janca skupiły się na analizie kosztów i korzyści w ocenie przedsięwzięć inwestycyjnych i rachunku ich efektywności w szczególności według zachodnich koncepcji metodycznych UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) i Banku Światowego. Zwieńczeniem tych badań było wydanie monografii *Metody oceny przedsięwzięć inwestycyjnych w procesie planowania (na przykładzie krajów rozwijających się)* (PWE, 1985), na podstawie której w 1991 roku uzyskał habilitację w dziedzinie nauk ekonomicznych. W 1993 roku został profesorem nadzwyczajnym Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Początek transformacji gospodarczej w Polsce to rodzący się dwuszczeblowy, rynkowy system bankowy. Nie rezygnując z analizy przemian w spółdzielczości kredytowej i bankowości spółdzielczej, Alfred Janc skoncentrował się na naukowym badaniu rodzącej się bankowości komercyjnej w Polsce. W tym czasie powstały publikacje zawierające analizy przemian dokonujących się w sektorze bankowym w Polsce i innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W późniejszych pracach przedstawione

były także zmiany w bankowości hipotecznej i finansowaniu mieszkalnictwa, nowoczesnych usług bankowych, organizacji banku komercyjnego, kształceniu kadr i wykorzystaniu przez banki nowych form kontaktu z klientem w postaci bankowości elektronicznej. Zamknięciem pewnego rozdziału w badaniach i twórczości naukowej Profesora Janca była analiza przemian systemu bankowego i systemu pośrednictwa finansowego w krajach Europy Środkowej i Wschodniej w okresie przedakcesyjnym opublikowana w monografii *Bank i jego miejsce w pośrednictwie finansowym okresu transformacji (bilans zamknięcia okresu przedakcesyjnego w państwach Europy Środkowej i Wschodniej)* (Twigger, Warszawa 2004). Na jej podstawie uchwałą z 16 listopada 2004 roku Alfred Janc uzyskał tytuł profesora nauk ekonomicznych. W kolejnych latach zainteresowania naukowe Profesora koncentrowały się na współpracy banku z przedsiębiorstwem i samorządem terytorialnym, finansjalizacji, niebankowych instytucjach finansowych, w szczególności funduszach poręczeniowych i pożyczkowych, unii rynków kapitałowych, a także lokalnych pośrednikach finansowych.

Profesor Alfred Janc odznaczał się ponadprzeciętną aktywnością organizacyjną na rodzimej uczelni. Z jego inicjatywy w 1993 roku przy Katedrze Bankowości powstało Studenckie Koło Naukowe Bankowości, którego był opiekunem naukowym do 1998 roku. W latach 1994–2013 Profesor pełnił funkcję dyrektora Centrum Edukacji Bankowej i Ubezpieczeniowej, w latach 1993–2005 – kierownika studiów doktoranckich na Wydziale Ekonomii. W październiku 1995 roku objął stanowisko kierownika Katedry Bankowości, które piastował nieprzerwanie do 2017 roku. W latach 2005–2008 był dziekanem Wydziału Ekonomii AE w Poznaniu, wielokrotnie – członkiem Senatu, od 1998 roku także profesorem Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, a w latach 2011–2016 członkiem zespołu badawczego FESSUD Seventh Framework Programme (FP7), EU Framework Program SSH.2010.1.2-1 *Changing the role of the financial system to better serve economic, social and environmental objectives*. W 2016 roku kandydował na stanowisko rektora UEP. W 2017 roku, po przejściu na emeryturę, objął stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Finansów i Rachunkowości Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, które piastował do śmierci.

Alfred Janc ma ogromne zasługi w zakresie kształcenia ekonomistów, finansistów i bankowców. Pod jego merytoryczną opieką powstało wiele prac licencjackich, magisterskich i podyplomowych. Seminarzystom służył radą, życzliwością i nieocenionym wsparciem, czytając uważnie każdy złożony do sprawdzenia tekst i zgłaszając uwagi i propozycje korekt. Profesor wypromował 22 doktorów, z których 4 jest samodzielnymi pracownikami nauki. Stosował nieszablonowe metody nauczania finansów i bankowości, na przykład podział grupy według znaków zodiaku, odgrywanie podczas wykładu scen na zadany temat. Był zawsze na bieżąco z nowinkami technologicznymi, które wykorzystywał podczas prowadzonych zajęć i w kontakcie ze studentami.

Profesor Alfred Janc współpracował również z wieloma towarzystwami naukowymi. Od 2002 roku był członkiem Komisji Nauk Społecznych Polskiego Towarzystwa Przy-

jaciół Nauk, wielokrotnym prezesem zarządu PTE Oddział w Poznaniu, od czerwca 2007 roku członkiem Komitetu Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk (trzy kadencje).

Związki Alfreda Janca z praktyką gospodarczą były bardzo silne od początku transformacji ustrojowej w Polsce. Profesor umiejętnie łączył pracę naukowo-dydaktyczną z działalnością w sferze gospodarczej. Był doradcą Prezesa Zarządu Wielkopolskiego Banku Kredytowego S.A. (1991–1996). Wniósł duży wkład w rozwój systemu kształcenia kadr bankowych od początku transformacji. Był współtwórcą komitetu i systemu standardów kwalifikacyjnych w bankowości polskiej Związku Banków Polskich (ZBP). W latach 1996–2007 pełnił funkcję przewodniczącego Komitetu ds. Standardów Kwalifikacyjnych, w latach 2005–2007 – przewodniczącego Polskiego Komitetu Europejskiego Certyfikatu Bankowca w ramach systemu standardów kwalifikacyjnych w bankowości polskiej, od czerwca do grudnia 2007 roku – Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego, od roku 2007 – członka Rady Arbitra Bankowego przy ZBP. W latach 2008–2010 był doradcą prezesa NBP Sławomira Skrzypka i członkiem Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, od 2010 roku – doradcą ekonomicznym w Instytucie Ekonomicznym NBP jako naczelny redaktor publikowanych przez NBP serii Materiały i Studia oraz National Bank of Poland Working Papers. Od września 2009 roku był przedstawicielem Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu w Radzie Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JEREMIE, ponadto od sierpnia 2011 roku – członkiem rady nadzorczej Lukas Bank S.A. (później Credit Agricole Bank S.A.) i przewodniczącym Komitetu Audytu RN Credit Agricole Bank S.A., a od stycznia 2018 roku członkiem rady nadzorczej Amundi TFI Polska i od lipca 2020 roku – członkiem rady nadzorczej Credit Agricole TU S.A.

Za swoją działalność Alfred Janc był wielokrotnie odznaczany i nagradzany, między innymi Srebrnym Krzyżem Zasługi (1987), Złotym Krzyżem Zasługi (2000), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2002). Wielokrotnie otrzymał nagrodę rektora macierzystej Uczelni, a także dwukrotnie uzyskał nagrody ministerialne. W 2016 roku został uhonorowany Złotym Medalem Mikołaja Kopernika za zasługi w budowie i rozwoju sektora bankowego, nadanym przez Związek Banków Polskich.

Profesor Alfred Janc zmarł 15 września 2021 roku, zaledwie kilkanaście dni po jubileuszu 70-lecia. Był wybitnym naukowcem, organizatorem, uczestnikiem transformacji sektora bankowego w Polsce i niezwykłym człowiekiem, dla wielu – autorytetem, mentorem, promotorem i życzliwym recenzentem badań prowadzonych w zakresie finansów i bankowości w Polsce. Pustki, którą pozostawił po sobie, nie da się niczym wypełnić. Nam, jego wychowankom, pozostaje kultywować żywą pamięć o niezwykłym Profesorze.

*Krzysztof Waliszewski*